

Kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánunk minden kedves olvasónknak!

A tartalomból

Bébillér Mesekör

Biblioterápiás tanfolyam

Útmutató a könyvtárözi kölcsönzésről

IT-mentor képzés

A mese életfogytig tartó hatása

Október 9-én hétfőn a feldebrői könyvtárban a „Könyvtárak az egészségért” című program keretében több hasznos és igen érdekfeszítő előadást hallhattak azok, akik eljöttek erre a rendezvényre.

Nem csak azért kezdem a délelőtti programmal, mert időrendi sorrendben ismertetem a történeteket, hanem azért is, mert ez az előadás fogott meg a legjobban, és még most is a hatása alatt állok...

Dr. Boldizsár Ildikó mese-terapeuta, néprajzkutató, meseíró, a Magvető Kiadó főszerkesztője, délelőtt 11 órától tartotta meg előadását, mely inkább egy kedélyes és családias beszélgetés volt a résztvevők között.

Mindannyian: anyukák, óvónők, tanárnők, úgy ültünk ott – és „tátott szájjal” hallgattuk, amit Boldizsár Ildikó mesélt –, mint az óvodás kisgyerekek. Bevallom őszintén, meglepődtem – és azt

hiszem mások is – azon, amit a mesékről hallottam akkor. Úgy gondolná az ember, hogy a mese-terapeuta gyermekek gyógyulását segíti elő, de mint azt megtudtuk,

Ildikót inkább felnőttek, kamaszok keresik fel. Az, hogy a mesének életfogytig tartó hatása van, számomra ezen a délelőttön derült ki. Boldizsár Ildikó érdekfeszítően beszélt (név nélkül) néhány esetéről, és arról hogy a mese segítségével hogyan lehet feltárni, majd orvosolni a problémákat.

Az, hogy valakinek mi volt kiskorában a legkedvesebb meséje sok mindent elárul. Életének állomásai szinte azonosak a

kedvenc mese állomásaival. A mese-terapeuta pedig úgy segít, hogy a gyerekekkel megbeszéli, mire emlékszik a meséből, mit jelent neki annak mondanivalója. Elemzik a mesét, és kiderülhet hol a baj. Innen már csak egy ugrás a megoldás, ám nagyon hosszú út a gyógyulás, de meg lesz az eredmény. Lenyűgöző volt hallgatni, ahogy Ildikó beszélt és beszélt...

Saját bevallása szerint 6-8 órán is szóval tudna tartani minket, mi pedig ugyanennyit tudtuk volna őt hallgatni. Túl is lépte az időkeretet, ami a további programok miatt adott volt, de így is maradt azért arra idő, hogy kérdezzünk, és ő szívesen válaszolt.

Közeli településről érkezett óvónők kértek tőle tanácsot, hogy minél jobban összekovácsolhassák az óvodás csoportokban a kisgyerekeket, hiszen ahány gyerek, annyiféle, nem mindegyiknek ugyanaz a mese tetszik. Mi, anyukák pedig saját

csemetéink viselkedéséről és kedvenc meséjéről beszéltünk és kérdeztünk.

Kiderült, hogy addig jó, amíg egy kislány királynő vagy hercegnő a saját meséjében, vagy a kisfiú királyfi és hős, mert azt mutatja, hogy megvan a gyermeknek az egészséges önbizalma, és teljesen kiegyensúlyozott. Ha az a meseszereplő akar lenni, akit megvernek, bezárnak, vagy szürke kiséger stb., akkor ez már a bajok kezdetét is jelentheti.

Mindegy, hogy kitalált mesét mondunk vagy mesekönyvből olvasunk nekik, de lehetőleg mindennap halljon a gyerek legalább egy mesét, mert ez bővíti a szókincsét, viselkedési példát állít eléjük és fejleszti képzelőerejüket.

A tévén vagy videón nézett mesékkal kész képet és hangot kap a gyermek. A szörnyeket, ha ő képzelel el, mindig csak annyira szörnyűségesnek alkotja meg, amit ő még el tud fogadni, fel tud dolgozni. Nem beszélve arról, hogy egyre több erőszakos mesét vetítenek, mely kihat a mindennapi viselkedésükre is. Ettől is lehet, hogy sok a hiperaktív, agresszív, erőszakos gyermek már az óvodában. Mi lesz velük az iskolában, ahol még inkább kell alkalmazkodni, és szabályok szerint kell viselkedni? Ezért fontos, hogy minél több jó mesét halljanak a gyerekek. Ez elsősorban a szülők, de a pedagógusok felelőssége is.

Most pedig szólnék néhány szót a délutáni programokról is, hiszen ezek szintén tanulságosak voltak, és kitűnő szakemberek adtak tanácsot nekünk az egészségmegőrzés terén.

13 órától **Dr. Bérczy Judit orvos-természetgyógyász** előadását hallhattuk, melynek során a doktornő több irányból megközelítve tárta fel előttünk, hogyan vigyázhatunk egészségünkre. Beszélt többek között a vitaminok, nyomelemek fontosságáról, a pajzsmirigyek működéséről (hiszen ez a szakterülete) és arról, hogy minden pihentető és gyógyító módot, eszközt megtalálunk a természetben, csak tudni kell mire való.

A doktornőről kiderült, hogy nemcsak jó előadó, hanem jó humorú, vidám nő is, hiszen előadása végén egy játékos kis tornára hívott bennünket, mellyel minden belső szervünkre hatottunk egy picit az által, hogy tenyerünk és ujjaink bizonyos pontjaira gyengéd ütéseket mértünk, a végén pedig tapsolásba fulladt a játék.

Ezt követően **Ferencz Erzsébet egészségnevelő** megerősítve az előző előadásban hallottakat, új dolgokról is beszélt nekünk. A többünk számára még ismeretlen tönkölybúzaról több érdekességet mondott. Azt például, hogy milyen csodákra képes, mi módon segíti elő az egészséges táplálkozást. Majd a kedves vendégek a gyakorlatban is megtapasztalhatták, hogyan készül a tönkölyből liszt a kézi malom segítségével. Erzsébet ráadásul kóstolóval is készült, így minden vendég ki is próbálhatta a reform étkeket.

Az előadások ideje alatt 13-18 óra között **Ballagóné Simon Éva talpreflexológus** ingyenes talpmasszázzsal várta az érdeklődőket, és a felfrissülni vágyókat. Így nem csak tanácsot kaptunk egészségünk megőrzéséhez, hanem azonnal tettünk is érte egy keveset.

Egy egész napos rohanás után nagyon jól esik a fáradt lábnak egy felfrissítő masszázs, szinte újjászületünk utána.

Azt hiszem ezen a napon tényleg volt módunk újjászületni, hiszen a hallottak hozzásegítettek ahhoz, hogy lelki és testi egészségünkért többet tehesünk, mint eddig.

Tóthné Erdei Gyöngyi
Feldebrő

Hírek

Az OKM Könyvtári Osztálya 2006. szeptember 22-én elköltözött a Nagydiófa utcából. Szeptember 25-étől új címük, telefonszámaik és e-mail címeik:

Oktatási és Kulturális Minisztérium Könyvtári Osztály

1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Név	Telefon	E-mail
Dr. Skaliczki Judit főosztályvezető-helyettes	473-7074	judit.skaliczki@okm.gov.hu
Farkas Béláné	473-7074	belane.farkas@okm.gov.hu
Dr. Kenyéri Katalin vezető főtanácsos	473-7307	katalin.kenyeri@okm.gov.hu
Balogh Anna Mária	473-7548	anna.balogh@okm.gov.hu
Kopcsay Ágnes vezető főtanácsos	473-7313	agnes.kopcsay@okm.gov.hu
Szabó Jánosné Richlich Ilona	473-7581	janosne.szabo@okm.gov.hu
Dr. Tóth Elek vezető főtanácsos	473-7083	elek.toth@okm.gov.hu

Bébillér Mesekör – nem csak felnőtteknek és nem csak gyerekeknek, hanem úgy együtt

Igazából elkezdni nehéz. Legalábbis úgy, hogy ne az illendőség, hanem a kíváncsiság olvastassa el az írást. Aztán meg folytatni nehéz. Legalábbis úgy, hogy amit írok, az valamennyire élmény legyen.

Csúf dolog, de ez itt fentebb most plágium, mert tényleg! Konkrétan saját magamtól plagizáltam. 2004-ben írtam a Kapcsolat egyik számába készült cikk kezdő soraiként. A cikk a Meseköréről szólt, amit könyvtárunk akkoriban szervezett felnőtteknek. Szülőknek, óvónőknek, pedagógusoknak, egyszóval minden rendű és rangú felnőttnek. Azért, hogy a mese mindennapi kenyér legyen. Ez a Mesekör, - aminek nevét az „olvasókör” mintájára ötlöttünk ki - még inkább arról szólt különböző meghívott előadók segítségével, hogy „*kéremszépenazistenért, meséljünk már annak a fránya gyereknek, mert az tényleg jó és nem pótolja semmi, meg amúgy is ...!*”, aztán a végén még feltétlenül meséltünk is egyet. Aztán azt mondtuk, hogy na jó, akkor ezt folytatni fogjuk.

És utána ideiglenesen kitelepítettük magunkat némileg mostoha körülmények közé, mert jött a könyvtár felújítása.

Felújultunk. A megújult Forrás GYIK épületében remélhetőleg már nem ideiglenesen állomásozunk. Új könyvtárban, új reményekkel és régi elhatározásokkal.

Így történt, hogy ragaszkodva régi elhatározásunkhoz és rögeszménkhez, már tudniillik, hogy „*mesélni pedig kell*” immár a Forrás GYIK egyik hasonlóképpen nemes rögeszméssel terhelt munkatársával közösen ismét mesekört szerveztünk. Úgy-e szép dolog, jó dolog és roppant fennkölt dolog beszélni a mese fontosságáról, sőt mi több mérhetetlenül fontos is, csak éppen kevés. Valamint előadók kellene hozzá, mégpedig avatott, hozzáértő, és ha lehetséges, akkor karizmatikus személyiségű előadók. Abból pedig egyfelől kevés van, másfelől nagyon elfoglaltak, végezetül pedig

néminemű honoráriumba is kerülnek.

Ezért a mesekörben, amit szerveztünk, mi egész egyszerűen mesét mondunk. Minden alkalomra kiválasztottunk egy konkrét mesét, ami biztosan el fog hangzani, a többi meg majd jön, ahogy kedve tartja. S mondja, kinek kedve úgy akarja. Néha a meséknek is van saját akaratuk. Nemde?

Az előre kiválasztott meséhez pedig bütykölünk valamit, nehogy már csak üldögéljünk tétlenül. Ezért is választottuk a „bébillér” nevet, ami csöppet sem közismert tájnyelvi változata az ezermester szónak. Elképzeléseink szerint sokféle technikával ismerkednek meg a mesekör tagjai a közös mesélés - kézműveskedés során. Hagyományos, mives mesterségekkel is.

Első alkalommal indításnak mi más lehetett volna, mint a Mesék meséje (Kányádi Sándor). Kivételesen olvastam és nem szabadon meséltem, hiszen nem népmeséről volt szó. Nemezmadarokat készítettünk. Gyönyörű, leheletkönnyű, röppenő gypjúmadarokat. Az együttlétnék valami régimódi, szívet-lelket melengető bája volt. A félhomályban elmondott mese, a gypjú és szappan illata, a gizgazból (kakukkfűből, bodzából, csipkéből) készült tea párája, a teában áztatott keksz íze békebeli hangulatot lopott a könyvtárba. Jóféle csöndes zsongással gyúrták – simogatták gyerekek és felnőttek a gypjút, formázták a madarakat. Pici lányok csiviteltek, felnőttek nevetgéltek, folyt a mese, (akkor csönd volt), *aztán „mondhatok mesét?”* kérdezte egy 11 éves legényke. És a lányokról mesélt, akik széttáncolták papucsait egy diszkóban. Jó volt. Nem voltunk sokan, mindössze tizenketten. Ez lehet, hogy a mai tömegrendezvényeket preferáló kultúrcécó számára kevésnek tartatik, de a résztvevőknek meleg, otthonos légkört biztosított.

A következő alkalom a disznóságok jegyében telt – elvégre november van, vagy mi a szösz? Elkészítettük a teát, kiraktuk a kekszet, letakartuk az asztalokat újságpapírral, és vártunk. A „mindenrendezvény”előtti izgalommal: „Namilesz? Jönnek? Nem?”. Jöttek. Először Niki, Petra és anyukájuk, egy

nagydoboz sütivel, amit kifejezetten erre az alkalomra sütöttek. Aztán egy anyuka, nagymama egy kicsi fiúval, hősiesen ellenszegülve egy félretájékoztatásnak. Aztán sorban kisebbek, nagyobbak, családok, és néhány –egyelőre még családtalan- hajadon. Új és új asztalokat papirosztunk le, tele lett a könyvtár. Csak ámultunk, aztán belekapaszkodtam a csukott mesekönyvbe, és elkezdtem Malac Julcsa történetét. Kerekre nyílt szemek, és biztató szemek, és várakozó szemek. Fényesek és megfényesedők. Kuncogás, nevetgélés, kipukkanó röhögés. Ismét lenyűgözött egy villanásnyi időre, hogy a mese mire képes. Semmi extra nem történt. Elmondtam egy népmesét, nem volt hókuszpókusz, csak a

mese szavai, mondatai, története, és együtt voltunk. Kortól, nemtől, társadalmi állástól, személyes történetektől függetlenül együtt voltunk. Aztán leszeleteltük az agyagot kinek - kinek, megmutattuk a mintamalacokat, a technikát, hogyan lehet felrakni az agyaghurkákat, agyagcsipeteket, hogy a végén malacpersely legyen belőle. Aztán ki-ki hozzáfogott. Némely aprónép „picimalacokat” készített, egy csepp lányka agyagtojásokat, (ő úgy nevezte: nemezmadárkák tojásai), s amikor már a kéz tudta a dolgát, újra elkezdtünk mesélni. A változatosság kedvéért körmesét is indítottam, csuda jó kis mese kerekedett belőle. Kivétel nélkül mindenki tett hozzá valamit. Ha másként nem, hát anya fülébe sűgva, vagy éppen nekibátorodva és ötleteket bekiabálva. Fogyott a keksz, a tea, a süti, ha kicsit agyagos volt, az se zavart senkit, elkészült a konda.

A mesekörösök létszáma jóval több, mint duplája volt az előzőnek. A hír szájhagyomány útján terjedt, hogy jó itt lenni. Maradjon így.

A Bébillér Mesekör programja folytatódik. Április-májusra még nem választottunk mesét, ezt a lehetőséget felajánljuk a résztvevőknek, s aztán majd ehhez választunk anyagot és technikát. A könyvtár honlapján (www.brody.iif.hu) adunk erről tájékoztatást, alkalmanként fotókat is.

Hát úgy nagyjából és röviden ennyi a Bébillér rövid története. Adjanak az égiek hosszú és boldog életet neki és tagjainak, s mint a mesékben válassza mindig a maga útját, győzzön a sárkányok felett, és tarisznyájában a hamuban sült pogácsa mellett mindig lapuljon egy-egy jó kis mese. Itt a vége, fuss el véle, holnap legyetek ti is a vendégei!

Luzsi Margó

BSK, Gyermekkönyvtár

A három aranyalma

Kitalálták és elmesélték: a Bébillér Mesekör „Malac Julcsa” foglalkozásán résztvevő gyerekek és felnőttek 2006. november 13-án, hétfőn este

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét határon túl, ott, ahol a kurtafarkú kismalac túr, de még azon is túl egy bakarasszal, volt egy kidölt-bedölt falú kemence. Annak a kemencének az oldalához volt kötve egy ötlábú paripa, annak a hátán volt egy tarisznya, abból a tarisznyából vettem elő ezt a mesét.

Volt egyszer egy király, annak a királynak a palotája előtt állt egy égigérő fa. Azon a fán termett három aranyalma, de olyan magasan, hogy azt senki el nem érte. Kihirdette a király, hogy annak adja fele királyságát, aki neki azt a három aranyalmát lehozza. Jöttek az emberek mindenhonnan, hercegek, grófok, bárók, válogatott cigánylegények, de egy se bírta azt a három almát leszedni a fáról. Másztak, másztak, lepottyantak. Megint másztak, megint lepottyantak. Így járt mindegyik. A király már azt gondolta, soha nem veheti kézbe az aranyalmákat, amikor eléállt egy kiskondás és így szólt:

- Felséges királyom! Életem-halálom kezébe ajánlom, de én bizony megpróbálom lehozni az almákat.
- Menjél fiam!- mondta a király.

Azzal a kiskondás nekiindult, s elkezdett mászni. Mászott, mászott, egyre mászott, míg egyszer csak elérte az almákat. Leszedte, s le is hozta mind a hármat. No, volt nagy öröm. A király rögtön neki adta fele királyságát. Telt múlt az idő, egyszer csak a király azt mondta a kiskondásnak.

- Ideje megházasodni, fiam! Kell a birodalomnak egy királyné is!
- Jól van!- felelte erre a legény. –Megházasodom, de kit vegyek el feleségül?
- Hát én tudok egy feleségnek való királylányt!- mondta a király. - Egy aranykastélyban lakik, de azt meg nem tudom mondani, hogy az merre van?
- Na, ha addig élek is, én azt a lányt megkeresem! – felelte erre a kondás. Tarisznyájába tett kenyeret, vizet, meg a három aranyalmát és útnak indult. Ment, ment, mendegélt és már alaposan elfáradt a hosszú úttól, amikor eszébe jutottak az aranyalmák. Elővette az egyiket és beleharapott.
- Hipp-hopp, ott legyek, ahol akarok! Legyek ott a feleségnek való királylánynál! –mondta, és csakugyan, egyszer csak egy gyönyörű kastélyt pillantott meg maga előtt.
- No! Ez lesz az bizonyosan!- gondolta, és arrafelé vette az útját. A kastély körbe volt kerítve, a kapuban pedig fel alá sétált egy nagy disznó hatalmas agyarakkal.
- Te legény, én ide be nem engedlek!- rőfögte mérgesen. - Ha be akarsz jönni, én bizony felöklelek!

Hát most mit csináljon? Töprengett a kondásfiúból lett király. Eszébe jutott a másik aranyalma. Elővette, és mérgében hozzá vágta a kandisznóhoz. Abban a pillanatban ő is disznóvá változott. Nem volt mit tegyen, erősen dühös volt, de legalább be tudott menni a kastélyba, mert az örködő disznó így beengedte. Meglátott ott benn egy világszép leányt.

- No, te leány! Azért jöttem, hogy feleségül vegyelek! Jössz-e hozzám, vagy se? – rőfögte kedvesen. A leány azonban elszaladt előle. –
- Csókolj meg, és visszaváltozom királlyá!- kiabálta, de a világszép leány sehogy nem akarta megcsókolni.

Akkor eszébe jutott, hogy mond neki egy mesét. Úgy is tett. Elmondta neki a Malac Julcsát. A királykisasszonynak annyira tetszett, hogy elkezdett nevetni és jókedvében megcsókolta a disznóvá lett király-kondást. Abban a szempillanatban visszaváltozott legénnyé, a királykisasszony rögtön beleszeretett, olyan szép volt. Most már hozzáment feleségül. Megtartották a lakodalmat, volt nagy heje-huja, vigalom. A harmadik aranyalmát meg megtartották, hátha még egyszer szükségük lesz rá. Itt a vége, fuss el véle.

Útmutató az ODR-ből kérő könyvtárak számára a visszaküldés postaköltségéről

(Az útmutatót a Könyvtári Intézet a minisztérium megbízásából, az ODR munkabizottság egyetértésével adta közre.)

2007-től a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatást **eredeti formátumban** igénybe vevő ún. **kérő könyvtár viseli a dokumentum visszaküldésének postaköltségét.**

Mit tehet a kérő könyvtár?

Az ODR szolgáltatás igénybevétele során a kérő könyvtárnak törekednie kell arra, hogy **elsősorban az illetékes megyei könyvtárból teljesítse** a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás iránti igényeket. A megyei könyvtárral történő kapcsolattartás gyakorlatának megfelelően a törekedni kell visszaküldésre vonatkozó postai költség csökkentésére.

A postaköltség a kérő könyvtárat terheli, amely

1. a postaköltséget saját költségvetéséből fedezi, vagy
2. megtéríteti az igénylő könyvtárhasználóval.

A postaköltség számítása során a könyvtár úgy határozhatja meg fizetendő díjat, hogy az fedezze a visszaküldés költségét, ugyanakkor haszon elemet nem tartalmazhat a könyvtár javára!

Ad. 1. A postaköltség viselése saját költségvetésből:

- a fenntartó döntése alapján, az általa biztosított költségvetési keret terhére (tekintettel pl. arra, hogy a településen sok a munkanélküli),
- a többcélú kistérségi társulás keretében megrendelt mozgókönyvtári szolgáltatás magában foglalja a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás során a visszaküldést és annak postaköltségét is, ezt a megállapodásban rögzíteni kell,
- a KSZR keretében megrendelt könyvtári szolgáltatás magában foglalja a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás során a visszaküldést és annak postaköltségét is, ezt a megállapodásban rögzíteni kell.

Ad 2. A postaköltség megtérítése az igénylő könyvtárhasználóval:

- A dokumentum könyvtárközi kölcsönzésének **kérésekor tájékoztatni kell** az olvasót a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás lehetséges formáiról:
 - eredeti formátumban,
 - másolatban, vagy
 - elektronikus formában kéri a dokumentumot.
- Tájékoztatni kell a különböző formákkal együtt járó lehetőségekről és költségekről is:
 - Az eredeti formátumban történő kérés esetén a dokumentum küldése továbbra is ingyenes szolgáltatás, ingyenes a küldés postaköltsége is, a visszaküldés postaköltségét azonban az igénylő könyvtárhasználónak kell megtérítenie.
 - A másolatban kért dokumentum költsége továbbra is az, ami eddig volt, a küldő könyvtár által meghatározott másolati költség és a postai küldés díja.
 - Az elektronikus formában kért dokumentum esetén költség nincs, ha a könyvtárhasználó a megérkezett dokumentumot csak a kérő könyvtár helyiségeiben tekinti meg a számítógépen (nem nyomtatja ki és nem menti le).
- Tájékoztatni kell a postaköltség **megtérítésének módjáról**, amely a kérő könyvtárban a könyvtárhasználati szabályzat rendelkezése szerint a következő lehet:

Az egyik megoldás:

A postaköltséget a könyvtárhasználó fizeti meg akkor, amikor a kért dokumentum megérkezett a kérő könyvtárba és a könyvtárhasználó az értesítést követően elmegy a dokumentumért. Ez nem szolgáltatási díj, hanem a postai költség részleges térítése. Módját a könyvtár használati szabályzatában rögzíteni kell.

A postaköltség mértékének meghatározásához szükséges az aktuális postai díjtáblázat, továbbá a küldő könyvtár kikötése a dokumentum kezelésére vonatkozóan (pl. sürgősségi küldemény, ajánlott küldemény, stb.)

A postai díjszabás alapján a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatást végző könyvtáros állapítja meg a befizetendő postaköltség összegét. (Alkalmazhat mérleget a súly meghatározására.)

A postaköltség abban az esetben a legkisebb, ha a könyvtárak élnek a „nyomtatványként” való küldés lehetőségével minden olyan esetben, amikor erre a dokumentum súlya lehetőséget ad, továbbá általában nem alkalmazzák az „ajánlott küldemény” különleges jelzést, csupán a ritka, nagyon értékes küldemények esetében.

A könyvtár **tériményként** bevételezi az összeget, Áfa tartalom nem keletkezik. A beszedett **térimény beüthető a pénztárgépbe**, bevételi pénztárbizonylatot csak ott kell használni, ahol ilyen nem alkalmaznak. A dokumentum átvételekor történő fizetés gyakorlata a sztornírozást kiküszöböli.

A könyvtár esetleges vesztesége akkor merülhet fel, ha az olvasó nem megfontoltan kérte a dokumentumot, és nem jelentkezik a könyvtárban annak megérkezésekor. Ez azonban az egyszerűbb és olcsóbb szolgáltatás érdekében vállalható.

A másik megoldás:

A könyvtárhasználó a könyvtárközi kölcsönzés során kért dokumentum átvételekor átalány díjat fizet, amelyet a postai díjszabás ismeretében határoz meg a könyvtár fenntartója a könyvtár használati szabályzatában. Az átalány-díj magába foglalja a küldés díját, továbbá az ajánlott küldeményi díjat, a küldő könyvtár által a dokumentum kezelésére vonatkozó kikötéseinek költségeit. Ez az adózás szempontjából szolgáltatási díjnak minősül és Áfát is kell fizetni utána, tehát az Áfát is hozzá kell számítani.

Mennyi átalánydíjas költségtérítést fizessen az olvasó?

Az aktuális postai díjszabás ismeretében kell meghatározni a dokumentum visszaküldésének díját (összeg/dokumentum), ehhez tartozhat még pl. az ajánlási díj, stb. továbbá az Áfa költsége. Ennek az összegnek évről évre célszerű lépést tartania a postai díjszabás emelkedésével.

Mikor fizessen az olvasó?

Az olvasónak a könyvtárközi kölcsönzés kérés indításakor aláírásával igazolt, és a dokumentum beérkezésének határidejét is feltüntető kéréslapot kell leadnia, ezzel felelősséget vállal a dokumentum átvételéért.

Az olvasó akkor fizet, amikor a könyvtárközi kölcsönzésben kért kiadványt átveszi.

Ha a kiadvány nem érkezik meg a megadott határidőig, a könyvtár a megrendelést a partnerkönyvtárnál lemondja. Ha a könyv már úton van, a visszaküldés költsége a könyvtárat terheli.

A díjbeszedés módja

Az átalánydíjas költségtérítés beszedésének módja a könyvtárban történő egyéb bevételek befizetéséhez hasonlóan, a pénztárgépbe, illetve a számlatömbbe történik.

A befizetésről az olvasó nyugtát, illetve számlát kap.

A befolyt összeget mikor és hová kell a könyvtárnak könyvelnie?

Az olvasóktól befolyt postaköltség összegét a könyvtárnak folyamatosan, a befizetést követően kell könyvelnie.

„Bartók útján”

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Zenei Könyvtárosok Szervezetének programjaként kolléganőmmel megtekintettük 2006. október 27-én a **Bartók útján** című időszak kiállítást, melyet Bartók Béla születésének 125. évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének Zenetörténeti Múzeumában rendeztek meg. A kiállítás az 1961 óta működő Bartók Archívum gyűjteményére épül, és nagy számú eredeti dokumentumot mutat be.

Kalauzunk Vikárus László, a Bartók Archívum vezetője volt, aki megosztotta velünk hatalmas tárgyi tudását, érdekességeket, ritkaságokat mutatott be nekünk a Bartók életműből.

Ő vezetett végig a zeneszerző, zongoraművész, népzene kutató Bartók Béla (1881-1945) tevékenységének fő színhelyein. Kilenc tárló, könyvszekrények s a természet frízszerűen körülövező Bartókról készült fotók nagyjátékai mesélik el az életutat. A tárlók címei: Önéletrajzai, Családban, Iskolában, Zongoránál, Falun és Műhelyében I-IV. A zeneszerző magyarországi jogörökösének, Vásárhelyi Gábornak, valamint a Voit-, illetve az Oláh Tóth-családnak köszönhetően korábban

nyilvánosan be nem mutatott dokumentumok is szerepelnek a kiállításon, pl. családi fotóalbum, családi portrék, az unokatestvér Voit Ervin által készített karikatúrák, mely Bartókot rovargyűjtőként, illetve a francia becsületrend lovagjaként ábrázolja. Tárlatvezetőnkől megtudtuk, hogy Bartók eredeti végrendeletének nyoma veszett, szeretett bogarakat, lepkéket gyűjteni, Bartók kedvenc magyar költője Ady Endre volt, számos nyelven beszélt, levelezett (pl. német, francia, szlovák, román, török, arab nyelveken is).

Számomra a legérdekesebb a népzene gyűjtő, tudós folklorista bemutatása volt, láthattuk lejegyző-, gyűjtőfüzeteit, támlapokat, a Cantata profana alapjául szolgáló román népi balladaszöveg lejegyzését s további kéziratos forrásokat, néhol egymás mellé helyezve Bartók és Kodály kézírását.

„Túl messzire vezetne, ha most részletesen leírnám a Kodály és magam munkássága közt mutatkozó különbségeket. Csak egyet említenék, de ez lényegbevágó: eljárásbeli különbözőség ez, amely néha megmagyarázza (legalábbis részben) a köztünk fennálló stíluskülönbségeket. Kodály szinte kizárólagosan a magyar parasztnét tanulmányozta és használta fel forrásként, én viszont kiterjesztettem érdeklődésemet és szerzetemet a szomszédos kelet-európai népek zenei folklórára, sőt még az arab és török területekre is elkalandoztam kutatómunkám során. Műveimben a legkülönbözőbb eredetű nyomok tűnnek fel, – remélem – egységbe forrasztottan.

Különböző források ezek, ám van közös nevezőjük, és ez a paraszttzenei jelleg, a maga legtisztább értelmezésében. E jellegzetességek egyike a szentimentalizmusnak, az érzelmek túlaradásának teljes hiánya. Ez a hiány a paraszttzenenek bizonyos egyszerűséget, szikárságot, érzelmi őszinteséget ad, sőt, nagyságot” (Bartók „Magyar zene” (1944), ld. Bartók Béla Írásai I, közr. Tallián Tibor (Budapest, 1989), p. 186–187.)

A nagyhatású kiállítás megtekintése után felkerestük a Bartók Archívum dolgozószobáit s a Bartók teremben, ahol hangversenyeket is szoktak rendezni, Vikárius László felvázolta az Archívum mai helyzetét, a Bartók hagyaték kettészakadásának történetét s az ebből fakadó kutatási nehézségeket.

A tartalmas program végén Szepesi Zsuzsanna vezetésével a Zenetudományi Szakkönyvtárat tekintettük meg.

Bartók Béla élete, műjegyzéke (előkészületben), Bartók bibliográfia, a Bartók Archívum története, Bartók virtuális kiállítása az alábbi oldalról érhető el:

<http://www.zti.hu/bartok/ba.htm>

A Bartók Béla népzenei gyűjtései online adatbázis és a Bartók-rend kereshető internetes adatbázisa, valamint további népzenei adatbázisok az alábbi oldalról érhetők el: <http://db.zti.hu/>

Zsoldos Marianna Zenemű- és Hangtár, Eger

Biblioterápiás tanfolyam Szentendrén

A biblioterápia jelentése: a könyvek gyógyító ereje, könyvek általi gyógyítás.

Engem régóta foglalkoztat a biblioterápia és alkalmazása a könyvtári munkában, ezért is kerestem a lehetőséget, hogy többet megtudjak erről a különleges módszerről. A Pest Megyei Könyvtárban, Szentendrén már évek óta tartanak fejlesztő biblioterápiával foglalkozó tanfolyamokat. Kihhasználva ezt a lehetőséget, az őszi folyamán jelentkeztem a képzésre.

Az előadók: Magyarne Fekete Kata tanfolyamvezető (PMK Szentendre), Dr. Bartos Éva a Könyvtári Intézet igazgatója, Horváth Judit szociálpszichológus és Boldizsár Ildikó mesekutató – akinek neve biztosan sokak számára ismerős, hiszen gyakori vendég Heves megyében is.

A közvetlen hangulatban folytatott előadások iránt mindenki nagy érdeklődést mutatott. Bartos Éva előadása során a biblioterápia elméleti részébe, módszereibe, a csoportfoglalkozások menetébe kaptunk betekintést. Beszélt a műalkotások hatásáról, a műbefogadás lélektanáról, az irodalmi alkotások sajátosságairól.

M. Fekete Kata a gyakorlati részeket mutatta be a drámapedagógia segítségével. A drámapedagógia alkalmazása a nehezen kommunikáló, zárkózott, problémás gyerekek feloldásában segít. Tulajdonképpen nem más, mint kommunikációs gyakorlatok, metakommunikáció, empátiafejlesztés, az egy- és kétirányú kommunikáció vizsgálata, elemzése szituációs játékok révén. Nagyon élveztük mi is ezeket a szituációs játékokat! Boldizsár Ildikó beszélt a mesecsoportokról és a mese jelentőségéről a személyiség kialakulásában. Ismét nagyszerű volt mindezt hallani az ő varázslatos személyiségén keresztül.

Számomra a legkiemelkedőbb előadó Horváth Judit volt, aki a biblioterápia pszichológiai oldalát mutatta be. Ennek lényege az önismeret, mint a segítő tevékenység alapja. Beszélt a foglalkozásvezető személyének fontosságáról és a csoportépítés fontosabb ismérveiről is. Horváth Judit az utolsó napra házi feladatot adott, hogy írjunk egy *haikut*: ez egy japán versforma, háromsoros, tizenhét szótagból álló, rímtelen és hangsúlyos vers. A sorok szótagszáma 5, 7, 5. A rövidsége miatt olyan, mint egy sóhajtás. Ezt írtam én Szentendrén:

Őszi szél sóhajt, Felém repíti a múlt Kedves hangjait.

A képzés minden részét hasznosnak találtam, és a munkám során szeretném majd alkalmazni.

A tanfolyam előadásai nagyon magas színvonalúak voltak, hála a nagyszerű előadóknak. Nagyon jól éreztem magam, sokat kaptam szakmailag és emberileg egyaránt.

Nemes Marianna
Recsk

IT-mentor – új szakma született

Ki az IT-mentor?

Az IT-mentor a *közösségi számítógép és Internet elérési helyeken dolgozó* szakképzett személyzet. Olyan *közösségi segítő helyi szakember*, aki másokkal együttműködve személyre szólóan tudja közvetíteni a hálózati szolgáltatásokat, és be tudja tanítani azokat. A mentoroknak megfelelő informatikai, számítástechnikai ismeretekkel is rendelkezniük kell, hogy a kapcsolódó eszközök üzemeltetését és minimális karbantartását el tudják végezni.

A foglalkozás átmenetet jelent a szociális munkás és a rendszergazda között, és egyben lefedi az információs társadalom „népművelője” szerepkörét is.

Ki az IT-mentor?	Ki nem az?
Megoldást segítő	Megoldást szolgáltató
Általános szolgálat	Szakszolgálat
Közvetítő, eligazító	Kiszolgáló, szaktanácsadó
Közszolgáltató	Közalkalmazott
Ügysegéd	Ügyintéző
Tutor, betanító	Oktató, pedagógus
Szolgáltatás bróker	Eladó, értékesítő, ügynök
IT alkalmazó	Informatikus

Az IT-mentor céljai, feladata

Az IT-mentor elsősorban a *kistelepüléseken élő rászoruló és kisközösségek* számára nyújt olyan személyre szabott szolgáltatásokat, amelyek révén felkelti az érdeklődést az információs társadalom kínálta lehetőségek iránt, amelyek enyhítik, megoldják a kistelepülések legfontosabb problémáit (elszigeteltség, beszűkülés, hasznos tevékenység hiánya, szegénység, munkanélküliség, kihasználatlan képességek, tanácstalanság). Legfontosabb feladata a *digitális írástudás fejlesztése*, amelynek birtokában ki lehet használni az információs társadalom nyújtotta lehetőségeket, szolgáltatásokat. Emellett segít az elektronikus szolgáltatás igénybevételének *technikai nehézségeinek megoldásában*, és oktató és ismeretterjesztő szerepében az *Internet szépségeit* is bemutatja az érdeklődőknek.

Szerepe tehát az, hogy segítsen **megtanulni a számítógép és az Internet kezelését, az információ megtalálásának módját, az elektronikus ügyintézését**. Ha az egyének/közösségek nem tudják, vagy akarják elsajátítani a kezelési módot, a mentor közvetítő szerepet is betölthet az elektronikus szolgáltatás igénybevételekor.

Az IT-mentor tevékenység lehet segítség, oktatás, ismeretterjesztés, de akár helyettesítő szerep is, amellyel egy elektronikus szolgáltatás igénybevételében „közvetít” a mentor.

IT-mentor képzés

A szakképzésben való részvétel középszintű végzettséget és a mentorálásra való pszichológiai alkalmasságot kíván meg. A képzés döntően távoktatási rendszerben zajlik, a tanulók előzetes képzettségétől és a képzés jellegétől függően 1-30 hónapos időtartamban. Az oktatás 80%-a egyéni tanulás, a többi csoportos konzultáció. A programban résztvevő hallgatókat munkatapasztalat szerzésére helyezik ki teleházakba, eMagyarország pontokra. Így az IT-mentor program egyszerre oktatási, foglalkoztatási és esélyegyenlőségi projekt is.

Az 1-3 éves képzésben részt vevő mentorok elsősorban az időseknek és a fogyatékkal élőknek nyújtanak segítséget, egyebek között az elektronikus ügyintézésben. A felsőfokú képesítést szerző mentorok főként a közösségi Internet-pontokon nyújtanak segítséget a világháló használatában, esetleg ügysegédként teljesítenek megbízásokat és segítik a hátrányos helyzetűek képzését is.

A képzés támogatója és szakmai felügyelője a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium.

A képzés célja, hogy a témához már kapcsolódó (vagy a terület iránt érdeklődő) diplomás szakemberek számára meglévő szaktudásuk kiegészítéseképpen ráépülő oktatást biztosítson.

Az Észak-Magyarországi Régióban a **Miskolci Egyetem Felnőttképzési Regionális Központja** szervez IT-mentor képzést. A képzés **40 órás, 4 modulós**, heti egy, a képzési helyen lebonyolítandó 5 órás oktatási nappal és heti 5 óra távoktatással. A 4 modul az alábbi témákat foglalja magában:

1. Bevezetés az információs társadalomba, digitális megosztottság, esélyegyenlőség, az Európai Unió és Magyarország összehasonlítása, közösségi informatika, társadalmi szoftver, társadalmi tőke.
2. Infobróker, tudásmenedzsment, motiváció, tartalomkínálat.
3. Szociális és állami alapú szolgáltatások.
4. Az Internet, mint kommunikációs eszköz és az elektronikus banki ügyintézés.

A négy hetes képzés lebonyolítása után a vizsgáztatásra online módon kerül sor. A végzett hallgatók a sikeres vizsgázás után megszerzett tudásukról bizonyítványt kapnak.

További információ:

Bana Katalin felnőttképzési és informatikai programvezető

Telefon: (46) 565-481

Fax: (46) 563-445

E-mail: bana@uni-miskolc.hu

Könyvajánló

Bakonyi Géza: Bevezetés a könyvtári informatika alapjaiba : tankönyv. (Szeged: JATE Press, 2006. ISBN 9634827640)

*

A Könyvtári Intézet Oktatási Osztályán megvásárolható kiadványok

Kapcsolattartó: Szabó Lászlóné Tel: 224-3819 E-mail: oktat@oszk.hu

Cím: 1827 Budapest, Budavári Palota F épület

- **Sebestyenné Horváth Margit: Kistelepülési könyvtárosok kézikönyve : útmutató a kiskönyvtárakban végzett munkához.** (Bp., Könyvtári Intézet, 2006. ISBN 9632016246) Ára:600,-Ft

A kiadvány elsősorban azoknak a munkáját szeretné segíteni, akik kistelepülési könyvtárban vagy szolgáltató helyen dolgoznak, de nem rendelkeznek könyvtáros szakképesítéssel, és nehezebben igazodnak el a könyvtártudomány ismeretanyagában.

- **Papp István (összeáll.): A magyar könyvtárosság etikai kódexe – magyarázatokkal, kommentárokkal, kiegészítésekkel.** (Bp., Könyvtári Intézet, 2006. ISBN 9632016238) Ára: 800,-Ft

A magyar könyvtárügy jelentős eredményeként 2005. végére elkészült a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a Könyvtári Intézet munkabizottsága által kidolgozott etikai kódex. A kötetben a bevezetés után olvashatjuk ennek szövegét, amely a legalapvetőbb, a könyvtárosság egészét érintő értékeket, alapelveket, magatartásbeli és viselkedési szabályokat tartalmazza. A kódex tíz pontja a könyvtárosság erkölcsi "tízparancsolata", amely tömör mondatokba foglalva és röviden kifejtve is helyet kapott a könyvben. Ezután következnek a magyarázatok, kommentárok és kiegészítések, melyek az egyes pontok részletesebb értelmezését tartalmazzák. A kötetet tárgymutató, válogatott bibliográfia és angol nyelvű összefoglaló zárja.

Képzés, továbbképzés

MindenGyerek Konferencia 2007

2007. január 22-24. Budapest

ELTE, Budapest, XI. Pázmány Péter sétány 1.

A **MindenGyerek Konferencia** célja, hogy a szakma- és a szektorhatárokat átlépve a rendezvényén lehetőséget kapjon minden gyerekkel foglalkozó szakember aktuális kihívásainak, munkájának, eredményeinek megismerésére és megvitatására. A konferencia szervezői fontosnak tartják, hogy az eddigi MindenGyerek Konferencia résztvevői újra találkozzanak, s folytassák megbeszéléseiket.

Már lehet jelentkezni a MindenGyerek III. szakmai konferenciára! A

jelentkezéseket kizárólag a www.mindengyerek.hu címen fogadják. A

MindenGyerek Konferencia várja az Ön barátait is, kérjük, hívja meg őket! Jelentkezzenek minél hamarabb a MindenGyerek honlapján! A meghirdetett előadásokra decemberben indul a helyfoglalás – mindenki a részvételi díj befizetése után foglalhatja el helyét. Mindenki **egyedileg** állíthatja össze saját programját!

Részvételi díj egyéneknek: 7 500 Ft.

Részvételi díj intézményeknek: 15 000 Ft/ max. 4 fő

Téritésmentesen vehetnek részt a Konferencián nappali tagozatos hallgatók (a rendezvény megvalósításában való önkéntes szerepvállalás esetén) valamint a határon túlról érkező szakemberek (korlátozott létszámban).

A MindenGyerek akkreditált továbbképzési program!

A gyermekjóléti és szociális szakembereknek 10 pont értékben, a közművelődési szakembereknek és a pedagógusoknak pedig 30 óra értékben.

Már a regisztrációkor jelezni kell, ha valaki részt kíván venni a továbbképzési programban!

További információ: info@mindengyerek.hu vagy a 20-973-7952 telefonszámon kérhető.

Szervezők: ELTE TÁTK Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszék; Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület; Gyermekparadicsom Alapítvány.

Támogatók: Nemzeti Civil Alap, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Fővárosi Szociális Közalapítvány

Innen-onnan

Magyar mese pályázat

A Pro Novo Kiadó a magyar meseirodalom fellendítésére pályázatot ír ki még nem publikált, magyar nyelven íródott eredeti alkotásokra.

Műfaji megkötés nélkül maximum 300 000 karakter terjedelmű (szóközzel), gyerekeknek szánt írásokat várnak. Egy szerző több művel is pályázhat. A pályázat jelíges. Az alkotó nevét és levelezési címét tartalmazó zárt borítékot a pályázati anyaghoz kell mellékelni.

Beküldési határidő: 2007. március 31.

Cím: Pro Novo Kiadó, 1037 Bp. Bokor u. 15-19

Pályadíjak:

I. díj: 100 000 Forint és a mű kiadása, II. díj: 50 000 Forint, III. díj: 25 000 Forint

Forrás: <http://www.sunbooks.hu>

Könyvtár az egész világ

A „bookcrossing”, amely leginkább a kincskereső játékokhoz hasonlít, még kevésbé ismert Magyarországon, így bizonyára kevesen tudják, hogy jelenleg 19 könyv vándorol országszerte megjelölve, vagy épp vár megtalálásra egy kávézóban vagy egy pályaudvaron.

A bookcrossing az Oxfordi Angol Kéziszótár szerint annyit jelent, hogy otthagyni egy könyvet egy publikus helyen, legyen az egy park, vagy kávézó, abból a célból, hogy mások rátaláljanak, elolvassák, majd ők is továbbadják. A www.bookcrossing.com magát a világ legnagyobb könyves klubjaként aposztrofálja, több mint 500 ezer regisztrált felhasználóval. Nem csupán kincskeresőjátékként próbál funkcionálni, fórumot és kapcsolatteremtési lehetőséget biztosít a könyv és az olvasás szerelmeseinek, bárhol is éljenek a világon. Make the whole world a library – vagyis tedd könyvtárrá az egész világot, szólít fel a honlap.

Hogy hogyan? A „3R”-folyamattal, ami magyarul annyit jelent: *olvass, regisztrálj*, majd *engedd szabadon a könyvet a vadonba*, vagyis hagyd ott valahol, ahol valaki más is rátalálhat. Jelenleg 94 országban három és fél millió könyv vándorol, becsomagolva és kóddal megjelölve, olykor országhatárokat is átlépve. A legtöbb gazdája eddig egy Németországban útjára bocsátott Gerard Hoffnung könyvnek volt, eddig 228 kézen haladt át elindulása óta, és ezalatt járt például Franciaországban és Svájcban is.

A könyvvadászathoz, jobban mondva a könyvek megtalálásához kevesebb szerencse kell, mint először hinnénk: a honlapon megtalálhatóak a könyvek legutóbbi „otltrejtésének” helyei, sőt, minden megtalálónak és újra elrejtőnek kötelessége a honlapon regisztrálni, és megjelölni a kötet legfrissebb tartózkodási helyét. Innen már csak szerencsére, időben érkezésre, na meg szemfülességre van szükségünk, hiszen például a Déli pályaudvaron elrejtett Hermann Hesse kötet elég sok helyen tartózkodhat.

A honlapon azt is megtudhatjuk, hogy az útjukra bocsátott könyveket megtalálták-e már, vagy még mindig rejtkehelyükön várakoznak. Érdeemes tehát utánanézni és kincsvadászatra indulni.

Forrás: *FigyelőNet*

Lapozzon bele a régi budapesti újságokba az Interneten keresztül!

Nincs semmi unalmasabb a tegnapi hírnél – tartja a régi újságírómondás. Lehet, hogy így van, de mi a helyzet a tegnapelőttivel, az ötven-száz évvel ezelőttivel? Csapjuk fel, mondjuk, a Budapesti Napló vagy az Est 1912-es számait! Aligha találunk gazdagabb, színesebb forrást, mely szemléletesebben kelthetné életre egy eltűnt életforma részleteit.

A mai olvasó számára az újdonság varázsával hat mindaz, ami a lap korabeli vásárlója számára természetes volt, friss szenzációként számtalan esemény, amire azóta a feledés homálya borult.

A sajtókivágatok, még régebbi műszóval újságszelvények gyűjtése a 19. század eleje óta hagyomány a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. Könyvtárosok nemzedékének volt napi feladata a hírlapok szemlézése és a Budapest története szempontjából fontosnak vélt közlemények kiollózása, rendezése, archiválása. Idővel háttérbe szorult e munka, de – ha porladva is – megmaradt a gondosan kategorizált gyűjtemény. A FSZEK könyvtárosai szeretnék megmenteni, mi több, új életre kelteni e ritka becsű hagyatékot: elkezdték a régi újságok digitalizálását. Az elkészült cikkeket időszakonként frissülő, témakörök szerint kereshető weblapokon tárják a nagyközönség elé.

„[Lapozzunk bele](#)” számítógépük segítségével a régi újságokba! Talán a mai Budapesten is otthonosabban érezzük majd magunkat, ha annak az egykorvolt városnak színét-visszáját jobban megismerjük.

Forrás: <http://www.fszek.hu/kivagatok/index.htm>

